

Bruggenbouwer koestert diversiteit

Niels Louwaars kreeg in maart de Outstanding Alumnus Award van het Universiteitsfonds Wageningen. Hij is een rolmodel voor professionals en onderzoekers in de zaadsector, aldus de jury, vooral vanwege de manier waarop hij stakeholders kan verbinden in deze voor Nederland belangrijke sector.

TEKST YVONNE DE HILSTER FOTOGRAFIE BRAM BELLONI

Het was leuk om te horen dat mensen hem zo waarderen dat ze de moeite hadden genomen om hem voor te dragen voor de Outstanding Alumnus Award, vertelt Niels Louwaars (1958). ‘Maar wie ben ik om die te krijgen?’, vroeg hij zich af. Pas na alle loftuitingen en vele warme reacties na de uitreiking dacht hij, op de terugweg naar huis: ‘Wat mooi’. De Alumnus Award wordt eens in de drie jaar toegekend aan een alumnus die midden in zijn of haar carrière staat, die een bijzondere prestatie heeft geleverd vanuit de opgedane ‘Wageningse’ kennis en waarvan een voorbeeldwerking uitgaat. Louwaars studeerde in Wageningen af in de plantenveredeling (1982) en promoveerde op de impact van beleid op zaadsystemen (2007).

Van 1991 tot 2011 werkte hij bij verschillende instituten in Wageningen, waarvan de laatste acht jaar bij het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland. Daarna werd Louwaars directeur van Plantum, de Nederlandse brancheorganisatie voor plantaardig uitgangsmateriaal (zaaizaad, pootgoed, stekken).

De jury roemt Louwaars om de manier waarop hij in zijn werk bijdraagt aan samenwerking tussen overheid, industrie en kennisinstellingen. Hij is een internationaal gewaardeerde speler op het gebied van zaaizaadsystemen, plantenveredeling en intellectueel eigendom. ‘Niels is een bruggenbouwer en verbinder en een voorbeeld voor andere professionals in het Wageningse domein.’

Louwaars ging in 1975 in Wageningen studeren omdat hij ‘iets groens’ wilde doen. ‘Op de middelbare school schreef ik een scriptie over de eerste wereldvoedselconferentie in Rome, 1974. Het klinkt misschien hoogdravend, maar daar wilde ik bij zijn en aan bijdragen.’ De studie werd plantenveredeling omdat hem dit lekker moeilijk leek, met veel wiskunde en genetica. Een positieve Wageningse cultuurschok krijgt hij bij een keuzevak sociologie. ‘We moesten een goede vraag verzinnen over het onderwerp van de les. Voor een plantenveredelaar die juist steeds met goede antwoorden moest komen, was dat een eyeopener.’

VERBINDING

Louwaars zoekt nog altijd contact met andere disciplines, omdat verbinding met andere denkwerelden nieuwe inzichten opleveren. Discussies vindt hij waardevol. ‘Niets is ooit zwart-wit, volledig goed of slecht. Je moet elkaar proberen te verstaan vanuit de gedachte waaruit iemand iets zegt. Dan beland je ook niet snel in conflicten. Als mensen zeggen dat ik daarmee een bruggenbouwer ben, prima, maar dat wil niet zeggen dat ik altijd naar con-

UNIVERSITEITSFONDS WAGENINGEN

De Outstanding Alumnus Award is een van de prijzen waarmee het Universiteitsfonds Wageningen excellentie belooft. De prijs wordt eens per drie jaar uitgereikt, afgewisseld met de Research Award en de Press Award. Eens per drie jaar looft het fonds ook de Duurzame Ondernemersprijs uit. Daarnaast wordt jaarlijks de docent van het jaar benoemd en worden scriptieprijs uitgereikt. www.universiteitsfonds.wageningenUR.nl

sensus streef en nooit een positie inneem.’ Zo hoopt Louwaars dat de Europese Commissie een actieplan gaat opstellen om ervoor te zorgen dat octrooien op planten de innovatie in de plantenveredeling niet blokkeren. ‘Zonder toegang tot genetische diversiteit kun je niet de verbeteringen aan gewassen realiseren die nodig zijn met het oog op verandering van landbouwsystemen, klimaatverandering en eisen van consumenten.’

In de huidige zadensector signaleert Louwaars twee belangrijke ontwikkelingen. Een is de concentratie in de zadensector. ‘Het brengt innovatiekracht bij elkaar en dat is belangrijk, maar er zijn grenzen aan’, zegt Louwaars. ‘De Nederlandse sector heeft zijn positie als grootste exporteur van plantaardig uitgangsmateriaal mede te danken aan haar diversiteit. Elk bedrijf verschilt, in motivatie, in cultuur, in strategie, waardoor

ze met elkaar alle hoekjes van de markt bedienen.’

De tweede is de spannende technologische vernieuwing. ‘Door alle moleculaire kennis in de plantenveredeling kunnen we tegenwoordig een veel breder pakket aan kruisingsouders gebruiken dan dertig jaar geleden en efficiënter interessante planten selecteren. Veel nieuwe methoden liggen echter onder een politiek vergrootglas.’

‘Nieuwe methoden liggen onder een politiek vergrootglas’

Maar willen we een ziekteresistent gewas telen met nieuwe technieken óf liever zestien keer bestrijdingsmiddelen spuiten? Als je alle nieuwe methoden, waaronder gene-editing, gaat reguleren net zoals genetische modificatie, dan kun je die methodes alleen maar voor de allergrootste gewassen in de wereld gebruiken, en worden ze alleen door de grootste veredelingsbedrijven toegepast. Dat zijn dilemma’s waar de maatschappij over na moet denken.’

Tot Louwaars’ spijt is de kennis over plantenveredeling in de samenleving beperkt, ondanks de enorme interesse voor voedsel. ‘Hoe kun je dan een goede maatschappelijke discussie voeren over bijvoorbeeld verdelingsmethoden? Het woord ‘natuurlijk’ valt vaak. Maar landbouw is in wezen niet natuurlijk. De natuur zou nooit 160 duizend bonenplantjes op een hectare zetten. Landbouw maakt wel gebruik van de principes van de natuur, voor de noden van de mens. De plantenveredeling doet dat ook.’ Hoe creëren we de ruimte om mensen open met elkaar in gesprek te krijgen over dit soort belangrijke zaken en hen uit de loopgraven te halen, verzucht Louwaars. ‘Daar ligt een mooie opdracht voor Wageningen.’ ■